

ZIAUDDIN UNIVERSITY
EXAMINATION BOARD

**Higher Secondary School Certificate
(HSSC)**

Examination syllabus

**Sindhi (Normal)
XII**

**Based on Provincial revised curriculum
(Sindh)**

S.No.	Table of Contents	Page No.
1	Preface	03
2	Rationale for the reviewed Provincial Curriculum	04
3	Topics and Student Learning Outcomes of the Examination Syllabus Teaching-Learning Approaches and Classroom Activities Resource Material and e resources website Website: www.zueb.edu.pk	05 -16
4	Definition of Cognitive Levels and Command Words in the Student Learning Outcomes in Examination Papers	17 - 21
5	HSSC Scheme of Studies	22 - 23

You can approach us:

Address: Ziauddin University Examination Board
D / 20 Block 1 Clifton Karachi
Phone: 92 21 35148594
E-mail: info@zueb.edu.pk
Website: www.zueb.edu.pk

PREFACE

The Ziauddin University Examination Board (ZUEB) was established under **Sindh ACT XLI 2018**, with the primary objective of enhancing the quality of education in Sindh. ZUEB is responsible for administering examinations for the **Secondary School Certificate (SSC)** and **Higher Secondary School Certificate (HSSC)** in alignment with the most recent revisions to the **National Curriculum**, as outlined by the **Directorate of Curriculum Assessment and Research (DCAR), Sindh**. Through its ordinance, ZUEB is mandated to provide examination services for both English, Urdu, and Sindhi medium candidates from private schools across Sindh. This examination syllabus reflects ZUEB's dedication to achieving the educational goals set by the provincial authorities.

In collaboration with subject professors, ZUEB has developed a comprehensive syllabus for each subject. It is important to distinguish between the syllabus and the curriculum. The syllabus serves as a guide for both teachers and students, outlining the key areas of focus within the subject. It provides students with a clear understanding of what is expected of them in their studies and helps them prepare effectively for their exams.

This examination syllabus incorporates all cognitive outcomes derived from the **Provincial Curriculum Statement**, ensuring that assessments are both valid and reliable. While the focus is primarily on the cognitive domain, significant emphasis is placed on the application of knowledge and understanding.

The syllabus is made available to all stakeholders via the ZUEB website to assist affiliated schools in planning their teaching. It is crucial to note that the syllabus, rather than the prescribed textbook, forms the foundation of ZUEB examinations. Additionally, this syllabus supports the development of learning materials for both students and teachers. ZUEB remains committed to supporting students undertaking the SSC and HSSC courses by facilitating their learning outcomes through this detailed syllabus document.

To further assist in the learning process, ZUEB provides a dedicated **e-resource tab** on its website, offering both text-based and video content on various subjects. These 15-20 minute instructional videos, created around key subject concepts, allow students to learn at their own pace and convenience. The videos can be used as a reinforcement tool to revisit lessons already taught or as pre-lesson material. This initiative is an ongoing effort, and new videos will continue to be uploaded.

We encourage all students and educators to make the most of these resources for a more enriched and flexible learning experience.

Sincerely,

Shahbaz Nasim
Head – Measurement & Testing
Ziauddin University Examination Board

Reviewed by Beena Kohati-Bilal
Head - Curriculum & Assessment
Ziauddin University Examination Board
29.01.2025

Rationale For The Reviewed Provincial Curriculum

The process of revising the National Curriculum 2006 began in August 2004, when the newly elected government of Pakistan initiated education reforms across the country. These reforms included the introduction of a new National Education Policy, a National Education Census, and a revision of curricula (Ministry of Education, 2009).

In practice, the overhaul of the secondary school curriculum began in 2006, leading to a review of the scheme of studies for classes I to XII and the revision of curricula for 25 compulsory subjects.

The 18th Amendment to the Constitution of Pakistan, enacted in 2010, significantly altered the federal-provincial relationship by abolishing the "concurrent legislative list." This amendment granted provinces greater legislative and financial autonomy in sectors such as education and health. The most notable implication of the 18th Amendment for education was the transfer of responsibility for curriculum development, syllabus planning, policy formation, and educational standards to the provinces, marking a significant step forward for education.

In Sindh, the School Education Department tasked a Curriculum Review Team with revising the National Curriculum 2006 for all subjects. The goal was to create a curriculum better suited to the needs of students and teachers while aligning with the principles of the 18th Amendment. Subject-specific curriculum review committees were established to critically examine and align the curriculum's content, both contextually and textually, ensuring coherence across various subjects. The Bureau of Curriculum (BoC) played a crucial role in organizing workshops and meetings in Hyderabad to facilitate the completion of this task. The support of numerous educationists, researchers, and teachers was invaluable in successfully revising the curriculum.

The revised National Curriculum, along with the original version, is available on the DCAR website at http://dcar.gos.pk/BoC_Other_Pages/curriculum_dev.html for easy access.

The Ziauddin University Examination Board (ZUEB) SSC and HSSC syllabi are developed in accordance with the Sindh Revised Curriculum. To date, textbooks for various subjects have been developed based on the revised curriculum.

Listening ٻڌڻ (؟))

شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. سنڌيءَ ۾ نثر ۽ نظم کي تنقيدي حوالي سان ٻڌي، ان جو تجزيو ڪري سگهن. 2. گهٽ ۾ گهٽ سورهن هزار لفظن ۽ ترڪيبن جو ذخيرو ٻڌي ۽ انهن کي ذهن نشين ڪري سگهن. 3. سڌ سماءَ جي سمورن وسيلن مان مليل معلومات ٻڌي ۽ تجزيو ڪري سگهن.	☞ معيار Standards
1. سنڌي نثر جي مختلف صنفن کي خوبين ۽ خامين سميت ٻڌي، سمجهي ۽ تجزيو ڪري سگهن. 2. سنڌي نظم جي مختلف صنفن کي خوبين ۽ خامين سميت ٻڌي، سمجهي ۽ تجزيو ڪري سگهن. 3. سنڌي ٻوليءَ جي مختلف لفظن ۽ ترڪيبن کي ٻڌي، انهن جي اصطلاح، اشتقاق، عدد، جنس ۽ حالت وغيره کي سمجهي سگهن. 4. مختلف ذريعن جهڙوڪ: ريڊيو، ٽي وي، موبائل، انٽرنيٽ وغيره جي ذريعي مليل معلومات ٻڌي، سمجهي ان جو استعمال ڪري سگهن.	☞ مرحليوار حد Benchmarks
1. آکاڻي يا مڪالما ٻڌي، ان جي جزن ۾ پنهنجي علم ۽ تجربي جي روشنيءَ ۾ تبديلي ڪري سگهي. 2. نظم کي ٻڌي، ان جي اهم نڪتن، مصرعن ۽ شعرن کي پنهنجين يادگيرين سان ڳنڍي، تقرير ۽ تحرير ۾ ڪم آڻي سگهي. 3. احساسن، جذبن ۽ تاثرات جي حوالي سان مجازي ٻولي ٻڌي، ۽ ان جي چنڊ چاڻ ڪري سگهي. 4. تنقيدي گفتگو ٻڌي، ان تي پنهنجي راءِ ۾ اضافو ڪري سگهي. 5. ٻڌي، لفظن جي سٺاءَ، اصطلاح، مجازي ۽ ڪنڀاتي معنيٰ توڙي حوالن تائين پهچ حاصل ڪري سگهي ۽ انهن کي استعمال ڪري سگهي.	☞ سکيا جي حاصلات SLOs

6. روزمره جي ڪاروهنوار ۾ ڪم ايندڙ لفظن، ترڪيبن، محاورن، پهاڪن ۽ چوڻين وغيره کي ٻڌي ۽ علم بيان جي گهرجن کي پڻ سمجهي سگهي. 7. ريڊيو ۽ ٽي ويءَ تان خبرون، تجزيا، ڊراما، فيچر، موسيقي ۽ ٻيا معلوماتي پروگرام ٻڌي، انهن تي پنهنجي راءِ جو اظهار ڪري سگهي. 8. جديد ٽيڪنالاجيءَ ذريعي، گوگل، يوتيوب ۽ سماجي رابطن جي ويب سائيتس تان معلومات ٻڌي سمجهي ان تي پنهنجي راءِ ڏئي سگهي.	

Speaking

ڳالهائڻ

معيار Standards	شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. نثر توڙي نظم جي مختلف صنفن تي تنقيدي راءِ ڏئي سگهن. 2. گهٽ ۾ گهٽ سورهن هزار لفظ درست اچار سان ڳالهائي سگهن. 3. سڌ سماءُ جي وسيلن ذريعي ڳالهه ٻولھ ۾ حصو وٺي سگهن.
مرحليوار حد Benchmarks	1. ڪهاڻين، واقعن ۽ نظمن وغيره کي واضح نموني بيان ڪري سگهن. 2. لفظن کي مهل ۽ موقعي جي مناسبت سان درست اچار ۽ لهجي سان ڳالهائي سگهن. 3. سڌ سماءُ جي وسيلن تان ٻڌل معلومات تي تنقيدي گفتگو ڪري سگهن. 4. مختلف موقعن تي موضوعن مطابق ڳالهه ٻولھ ۾ حصو وٺي سگهن.
سکيا جي حاصلات SLOs	1. ڪابه ڳالهه، آکاڻي، مڪالمو ۽ نظم ٻڌي ترتيب سان ورجائيندي، ان ۾ پنهنجي علم ۽ تجربي جي روشنيءَ ۾ بيان ڪري سگهي. 2. ڪابه ڳالهه شروع يا وچ مان ٻڌي، ان کي مقصد ۽ حوالن سميت ٻڌائي سگهي. 3. طويل ڳالهه کي پنهنجي حافظي موجب تسلسل ۽ مثالن سان بيان ڪري سگهي. 4. علمي، ادبي، مجازي ۽ اصطلاحي حوالي سان پنهنجو نقطه نظر پيش ڪندي، گفتگو ڪري سگهي. 5. ڪنهن به تحرير تي تنقيدي گفتگو ڪري سگهي. 6. ريڊيو ۽ ٽي ويءَ تان خبرون، تجزيا، ڊراما، فيچر، موسيقي ۽ ٻيا معلوماتي پروگرام ڏسي ۽ ٻڌي، انهن جي اهم ٺڪتن کي بيان ڪري سگهي. 7. جديد ٽيڪنالاجيءَ ذريعي، گوگل، يوٽيوب ۽ سماجي رابطن جي ويب سائيتس تان معلومات حاصل ڪري، ان جي اهم ٺڪتن تي پنهنجن لفظن ۾ تبصرو ڪري ٻڌائي سگهي.

معيار Standards	شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. لکڻين کي تنقيدي نقطه نظر سان پڙهي سگهن. 2. مواد چونڊي، مطالعي جي عادت اختيار ڪري سگهن. 3. ڇپيل ۽ ان ڇپيل مواد پڙهي سگهن.
مرحليوار حد Benchmarks	1. عام ۽ ادبي لکڻين کي پڙهي، انهن ۾ فني ۽ فڪري فرق معلوم ڪري سگهن. 2. تخليقي ۽ معلوماتي مواد پڙهي ۽ تجزيو ڪري سگهن. 3. مختلف علمي، ادبي، صحافتي ۽ دفترلي لکڻين کي پڙهي سگهن.
سکيا جي حاصلات SLOs	1. ڪنهن به تحرير کي ان جي ادبي خوبين ۽ علم بيان جي حوالي سان سمجهي پڙهي سگهي، ته جيئن عام ۽ ادبي لکڻين ۾ فرق ڪري سگهي. 2. ڪنهن به قسم جي لکڻيءَ کي پيشه وراڻا يا ٽيڪنيڪي حوالن سان سمجهي پڙهي سگهي. 3. ڪنهن به مضمون کي ان جي جزن، خاصيتن، اصطلاحن ۽ تصورن جي حوالي سان سمجهي پڙهي سگهي. 4. اخبارن، رسالن، خبرن، فيچرن، ادارين، رپورٽن، اشتهارن ۽ ايڊيٽرن ڏانهن لکيل خطن کي خاصيتن جي حوالي سان سمجهي پڙهي سگهي ۽ انهن جو تجزيو ڪري سگهي. 5. ڪنهن به عبارت کي خاص رفتار سان چونڊ انداز ۾ (Skim & Scan) پڙهي سگهي. 6. آفيس جي حڪم نامن درخواستن، پيغامن، يادگيرين، نکاح نامن جي فارمن، زمين جي دستاويزن، سياڻپ ڪارڊ جي فارمن، مخففن وغيره کي سمجهي، پڙهي سگهي. 7. ٿاڻي جي رپورٽن، عدالتي فيصلن، وڪالت نامن ۽ قانوني دستاويزن کي سمجهي، پڙهي سگهي. 8. سائنسي، ٽيڪنيڪي ۽ پيشه وراڻا تحريرن ۽ عبارت کي سمجهي، پڙهي سگهي. 9. تهذيب ۽ تمدن جي حوالي سان سماجي، ثقافتي ۽ معاشي لکڻين کي سمجهي، پڙهي سگهي. 10. انٽرنيٽ، اي ميل ۽ سماجي رابطن جي ويب سائيٽس وغيره تي ڏنل مواد سمجهي، پڙهي سگهي.

شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. ڪنهن به موضوع تي علمي ۽ عملي ضرورتن موجب وضاحت سان لکي سگهن.	👉 معيار Standards
1. علمي، ادبي، تاريخي، تحقيقي، تهذيبي، ثقافتي ۽ صحافتي، موضوعن جي حوالي سان لکي سگهن. 2. روزمره جي زندگيءَ سان لاڳاپيل دفتر، عدالتي، سماجي، تفريحي، سائنسي، ٽيڪنيڪي ۽ ٻين عملي ضرورتن جي حوالي سان لکي سگهن.	👉 مرحليوار حد Benchmarks
1. ڪنهن به ادب پاري جي مرڪزي خيال، بنيادي نڪتن، ڪردارن، واقعن، منظرن ۽ نتيجن بابت تنقيدي اصولن موجب لکي سگهي ۽ چوڻين توڙي شعرن جا حوالا ڏئي، لکي سگهي. 2. ڪنهن به مضمون لکڻ وقت علمي حاصلات ۽ ٻين نڪتن تي پنهنجي راءِ لکي سگهي. 3. اخبارن ۽ رسالن جي ڪنهن به متن تي مختصر، پر جامع تبصرو لکي سگهي. 4. اخبارن ۽ رسالن ۾ اخباري ڪهاڻي (News Story)، ايڊيٽر ڏانهن خط يا ڪو مضمون لکي سگهي. 5. راندين ۽ سماجي مسئلن بابت ڪنهن به اخبار جي ايڊيٽر يا لاڳاپيل اداري ڏانهن رپورٽ لکي موڪلي سگهي. 6. موجوده سياسي، سماجي ۽ معاشي مسئلن تي پنهنجي راءِ لکي سگهي. 7. روزمره زندگيءَ جي تجربن ۽ مشاهدن جي حوالي سان عام مضمون، تفصيلي روڻداد، آتم ڪهاڻي ۽ اکين ڏٺا احوال تفصيل سان لکي سگهي. 8. نئين متن کي سمجهي، اعلى تخليقي ۽ تنقيدي سوالن جا جامع جواب لکي سگهي ۽ عبارت جو مناسب عنوان لکي سگهي. 9. طويل متن جو خلاصو/تت لکي سگهي ۽ سوالن جا جواب لکي سگهي. 10. ڪنهن به اڻ ڇپيل يا ٽيڪنيڪي (ڪمپيوٽر) متن کي لکي سگهي، ان جو تجزيو ڪري ۽ پنهنجي تنقيدي راءِ سان گڏ ان کي تبديل ڪري، پنهنجن لفظن ۾ لکي سگهي.	👉 سکيا جي حاصلات SLOs

شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. ڪنهن به موضوع تي پنهنجن تجربن، مشاهدن، احساسن ۽ خيالن کي اعتماد ۽ دليلن سان تقرير ذريعي پيش ڪري سگهن.	☞ معيار Standards
1. زندگيءَ سان لاڳاپيل مختلف موضوعن تي اعتماد ۽ روانيءَ سان تقرير ڪري سگهن. 2. تقرير ۽ بحث مباحثي جي اصولن ۽ ضابطن کي سمجهي، ڏسي ۽ ياد تقرير ڪري سگهن. 3. بحث مباحثي ۾ حصو وٺي سگهن ۽ پنهنجو موقف درست نموني پيش ڪري سگهن.	☞ مرحليوار حد Benchmarks
1. ڪنهن علمي، ادبي يا سماجي موضوع تي پنهنجي مطالعي، تجريبي ۽ مشاهدي جي روشنيءَ ۾ دليلن سان درست اُچار ۽ بهتر لهجي ۾ گهٽ ۾ گهٽ پنجن متنن تائين زباني تقرير ڪري سگهي. 2. ڪنهن به ادبي، علمي يا سماجي موضوع تي درست لهجي ۽ اُچار سان گهٽ ۾ گهٽ ڏهن متنن تائين لکيل تقرير ڏسي پڙهي سگهي. 3. مباحثن، مذاڪرن ۽ سيمينارن ۾ حصو وٺي ۽ ڪنهن به موضوع جي موافقت يا مخالفت ۾ دليلن ۽ آڊابن سان پنهنجو نقط نظر پيش ڪري سگهي. 4. تقرير جي فني اصولن کي سامهون رکي خوداعتمادي، بهتر انداز، تاثرات ۽ روانيءَ سان پنهنجي راءِ جو اظهار ڪري سگهي.	☞ سکيا جي حاصلات SLOs

تخليقي تحرير Creative Writing

شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. تحرير ۾ اعلى تخليقي صلاحيتن جو مظاهرو ڪري سگهن.	👉 معيار Standard
1. پنهنجي تخليقي صلاحيتن کي استعمال ڪندي نثر جي صنفن، مضمون، ڪهاڻي، ڊرامي وغيره کي تحرير ڪري سگهن. 2. شاعريءَ جي صنفن غزل، نظم، بيت، وائي ۽ ڪافي وغيره ۾ فني ۽ فڪري پهلوئن کي آڏو رکي، پنهنجن خيالن کي ترتيب ۽ اصلاح کان پوءِ تحرير ڪري سگهن.	👉 مرحليوار حد Benchmarks
1. ڪنهن به موضوع تي پنهنجي وسيع مطالعي جي روشنيءَ ۾ ترتيب، دليلن ۽ اعلى مثالن سان گڏ منظرنگاري، مڪالمانگاري، ڪردارنگاري، ڪهاڻيءَ يا مضمون وغيره جي صورت ۾ لکي سگهي. 2. ڪنهن به علمي، ادبي ۽ صحافتي موضوع تي پنهنجي وسيع مطالعي جي روشنيءَ ۾ ترتيب، دليلن ۽ سهڻن مثالن ذريعي هم معنى لفظن، قولن، اصطلاحن، چوڻين، پهڪن، شعرن ۽ محاورن کي استعمال ڪندي پنج سو لفظن تي ٻڌل مضمون لکي سگهي. 3. اسڪول/ ڪاليج يا ان کان ٻاهر ڪنهن رسالي، ڪتاب ۽ ويب سائٽ وغيره ۾ پنهنجيون لکڻيون پيش ڪري سگهي يا ٻين جي لکڻين کي مرتب ڪري سگهي. 4. ڪنهن به تخليقي سطح جي تحرير (ڊائري، اطلاع، اکين ڏٺو احوال، مضمون، ڪهاڻي، افسانو، غزل، نظم وغيره) کي مناسب ترتيب/ اصلاح کان پوءِ پيش ڪري سگهي. 5. پنهنجي اداري جي رسالي، مطبوعات، ويب سائٽ ۾ پنهنجو ڪردار ادا ڪري سگهي، جنهن ۾ پنهنجين ۽ ٻين جي لکڻين جي پيشڪش يا نگراني وغيره ڪري سگهي.	👉 سکيا جي حاصلات SLOs

شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. غلط لفظ، فقري ۽ جملي جي صحيح ڪري سگهن. 2. مختصر ۽ جامع تبصرو ۽ تنقيد ڪري سگهن.	معييار Standards
1. هاڪاري، ناڪاري، سواليه ۽ عجب وارا، فقرا ۽ جملا درست ڪري لکي سگهن. 2. پسنديدگي ۽ تنقيد جي اصولن کي آڏو رکي، ڪنهن به موضوع تي تنقيد ۽ تبصرو، تحرير يا بيان ڪري سگهن.	مرحليوار حد Benchmarks
1. عبارت ۾ فعل معاون ڳولي ۽ ان جو استعمال سمجهي سگهي. 2. فعل متعدي بالواسطه جي وصف ۽ استعمال ڄاڻي سگهي، ۽ ان کي عبارت ۾ ڳولي سگهي. 3. علم بيان ۽ صنايع ۽ بدايع جي جُزن جي وصف ٻڌائي سگهي ۽ انهن جا مثال ڳولي سگهي. 4. تشبيهه ۽ استعاري ۾ فرق ڄاڻي سگهي. 5. صنعتن ۾ تجنيسن جا قسم ڄاڻي سگهي. 6. غلط فقرن کي صنايع ۽ بدايع جي لحاظ سان درست ڪري سگهي. 7. شعرن ۾ استعمال ٿيل ٻوليءَ مان صنايع ۽ بدايع جي لحاظ سان مثال ڳولي سگهي. 8. تنقيد جي اصولن کان آگاهه ٿي سگهي ۽ عملي تنقيد ڪري سگهي. 9. تنقيدي طريقن کان آگاهه ٿي سگهي. 10. مرڪب جملن جو درست استعمال ڪري سگهي. 11. مختلف ادبي صنفن جي وصف ٻڌائي سگهي. 12. ادبي محفلن يا انداز بيان ۾ ترڪيب سازيءَ کي سمجهي سگهي. مفرد، مرتب ۽ مرڪب جملن کي عملي طرح استعمال ڪري سگهي.	سکيا جي حاصلات SLOs

13. لغت کي اشتقاق جي صورت، لغوي معنی، ظاهري معنی، اصطلاحي معنی، بازاری ڳالهه ٻولھ ۽ ٻين قسمن جي حوالي سان استعمال ڪري سگھي.
14. معنی جي لحاظ کان، لفظن جي لغوي ۽ اصطلاحي معنی ۾ فرق ڪري سگھي.
15. خاص علمن ۽ ڏنڌن جي اصطلاحن بابت لغت جو استعمال سڪي سگھي.
16. ٿيسارس (Thesaurus) (هر معنی ۽ لاڳاپيل لفظن) جي لغت جو استعمال ڄاڻي سگھي.
17. مختلف صنفن جي طرزيبان کان آگاه ٿي سگھي.
18. عبارت جي اسلوبن کان آگاه ٿي سگھي.
19. ڪردنتن جو مفهوم ۽ استعمال سمجھي سگھي.
20. ڪردنتن جا قسم ٻڌائي سگھي ۽ انهن کي استعمال ڪري سگھي.
21. اسم حالیه جو مفهوم ۽ استعمال ڄاڻي سگھي.
22. اسم استقبال جو مفهوم ۽ استعمال ڄاڻي سگھي.
23. اسمن مان صفتون ٺاهي سگھي ۽ صفتن مان اسم ٺاهي سگھي.
24. ماضي معطوفي بابت ڄاڻي سگھي.
25. فعلن جا پريوگ ڄاڻي سگھي ۽ انهن کي استعمال ڪري سگھي.
26. فعل اڪرترڪ يعني بي فاعل فعل بابت ڄاڻي سگھي.

معيار Standards	شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. ڪنهن به لکڻيءَ تي تنقيدي راءِ ڏئي سگهن. 2. ڪنهن به ادب پارٽي جي فڪري ۽ فني خوبين جو جائزو وٺي سگهن. 3. ڪنهن به علمي مضمون جي ابلاغ جي سگهه جو جائزو وٺي سگهن.
مرحليوار حد Benchmarks	1. تنقيد جي بنيادي اصولن کي آڏو رکي نثر ۽ نظم جي مختلف صنفن تي راءِ ڏئي سگهن. 2. علم بيان، صنايع ۽ بدايع جي اصطلاحن کي آڏو رکي، نظم ۽ نثر جي فني ۽ فڪري خوبين جو جائزو وٺي سگهن. 3. علمي اصطلاحن موجب ڪنهن به بيان يا تحرير جو جائزو وٺي سگهن.
سکيا جي حاصلات SLOs	1. ڪنهن به ادبي يا علمي تحرير جو فني ۽ فڪري لحاظ کان تجزيو ڪري، پنهنجي راءِ ڏئي سگهي ۽ لاڳاپيل صنف ۾ ان جي اهميت جو تعين ڪري سگهي. 2. ڪنهن به فن پارٽي جو علم بيان جي روشنيءَ ۾ جائزو وٺي سگهي. 3. شاعريءَ جي هيئت جي لحاظ کان مطلع، مقطع، قافيه، رديف، سادي وزن ۽ بحر جي سڃاڻپ ڪري سگهي. 4. ڪنهن به ادب پارٽي جو مرڪزي خيال بيان ڪري سمجهائي ڏئي سگهي ۽ اهم نڪتن جو خلاصو ڪري سگهي. 5. ڪنهن به فن پارٽي ۾ تجنيس حرفي، تشبيهه، استعاري، مجاز مرسل ۽ ڪنايي وغيره جي سڃاڻپ ڪري سگهي. 6. ڪنهن به علمي مضمون ۾ استعمال ٿيل لفظ ۽ اصطلاح سمجهي ۽ مضمون جي مواد کي سمجهي سگهي. 7. ڪنهن به علمي مضمون ۾ لفظن، ترڪيبن ۽ اصطلاحن جي استعمال جي موزونيت جو ادراڪ ڪري سگهي ۽ نفس مضمون جو فهم حاصل ڪري سگهي. 8. ڪنهن به ادب پارٽي بابت اصولي تنقيدي راءِ ڏئي سگهي ۽ ان جي خوبين ۽ خامين جو اندازو لڳائي، ادبي درجه بندي ڪري سگهي.

معيار Standards	شاگرد ان قابل ٿي وڃن ته: 1. علمي ۽ ادبي مطالعي کي زندگيءَ جو حصو بنائي، خود به تخليقي لکڻيون پيش ڪري سگهن ۽ تنقيدي گڏجاڻين ۾ حصو وٺي سگهن. 2. عملي زندگيءَ جي مسئلن ۽ معاملن ۾ سنڌي ٻوليءَ جو بهتر استعمال ڪري سگهن. 3. عملي زندگيءَ ۾ مثبت روين جو اظهار ڪري سگهن.
مرحليوار حد Benchmarks	1. علم ادب جي حاصلات کي عملي زندگيءَ سان هم آهنگ ڪري سگهن. 2. روزمره جي معاملن ۽ مسئلن ۾ ٻوليءَ کي اثرائتي ابلاغ طور ڪم آڻي سگهي. 3. پنهنجي ذهني صلاحيتن کي استعمال ڪندي سماجي، تعليمي، ثقافتي ۽ معاشي سڌاري لاءِ ڪارائتا انسان ثابت ٿي سگهن. 4. معياري زندگي گذارڻ لاءِ اعلى گڻ سڪي سگهن.
سکيا جي حاصلات SLOs	1. روزمره جي زندگيءَ ۾ زبان کي ابلاغ طور استعمال ڪري سگهي ۽ ادبي مطالعي کي روزمره زندگيءَ سان هم آهنگ ڪري سگهي. 2. ادب پڙهي، تخليقي صلاحيتون پيدا ڪري سگهي، ڇپيل ۽ اڻ ڇپيل مواد پڙهي ۽ لکي سگهي. 3. ادبي ۽ علمي لکڻيون پڙهي، خود به ان قسم جون لکڻيون لکي سگهي. 4. روزمره زندگيءَ جي مسئلن جي حوالي سان غير رسمي لکپڙهه وغيره ڪري سگهي. 5. مختلف قسمن جا فارم جيئن: داخلا فارم، سڃاڻپ ڪارڊ فارم، رسيد وغيره پڙهي ۽ لکي سگهي. 6. درسي ڪتابن کان سواءِ ٻين ادبي ۽ علمي ڪتابن پڙهڻ جو شوق رکي سگهي ۽ مطالعي لاءِ لائبريرين مان ڪتاب چونڊڻ جو شوق ۽ ذوق پيدا ڪري سگهي.

7. ابلاغ جي ذريعن، ڪمپيوٽر وغيره جي اثرن جو زبان جي حوالي سان تجزيو ڪري سگهڻي ۽ پنهنجو ذاتي نقطه نظر به لاڳاپيل پليٽ فارم تي پيش ڪري سگهڻي. 8. عملي زندگيءَ جي مسئلن جي حوالي سان پنهنجن جذبن، خيالن ۽ مافي الضمير جي اظهار لاءِ لکي، پڙهي ۽ ڳالهائي سگهڻي. 9. ڪو به اخباري مواد يعني (News Story) فيچر يا آرٽيڪل وغيره لکي ۽ پڙهي سگهڻي. 10. روزمره زندگيءَ ۾ آفيسن جي حڪم نامن ۽ رپورٽن وغيره کي سمجهي سگهڻي ۽ لکي به سگهڻي. 11. عملي زندگيءَ جي مسئلن جي حوالي سان لاڳاپيل ادارن ۽ آفيسن ڏانهن درخواستون ۽ لکپڙهه ڪري سگهڻي. 12. مختلف قسم جا بل (بجلي، گئس، پاڻي ۽ ٻيا) پڙهي سگهڻي.	

DEFINITIONS OF COGNITIVE LEVELS

Remember

Remembering is the act of retrieving knowledge and can be used to produce things like definitions or lists. The student must be able to recall or recognise information and concepts. The teacher must present information about a subject to the student, ask questions that require the student to recall that information and provide written or verbal assessment that can be answered by remembering the information learnt.

Question Stems

- Can you name all the ...?
- Describe what happens when ...?
- How is (are) ...?
- How would you define ...?
- How would you identify ...?
- How would you outline ...?
- How would you recognise...?
- List the ... in order.
- What do you remember about ...?
- What does it mean?
- What happened after?
- What is (are) ...?
- What is the best one?
- What would you choose ...?
- When did ...?
- Where is (are) ...?
- Which one ...?
- Who spoke to ...?
- Who was ...?
- Why did ...?

Understand

The next level in the taxonomic structure is Understanding, which is defined as the construction of meaning and relationships. Here the student must understand the main idea of material heard, viewed, or read and interpret or summarise the ideas in their own words. The teacher must ask questions that the student can answer in their own words by identifying the main idea.

Question Stems

- Can you clarify...?
- Can you illustrate ...?
- Condense this paragraph.
- Contrast ...
- Does everyone think in the way that ... does?
- Elaborate on ...
- Explain why ...
- Give an example
- How can you describe...?
- How would you clarify the meaning...?
- How would you compare ...?
- How would you differentiate between ...?
- How would you describe...?
- How would you generalise...?
- How would you identify ...?
- Is it valid that ...?
- Is this the same as ...?
- Outline ...
- Select the best definition...
- State in your own words...
- This represents ...
- What are they saying?
- What can you infer from ...?
- What can you say about ...?
- What could have happened next?
- What did you observe?

	• What does this mean? • What expectations are there? • What information can you infer from...? • What is the main idea of ...? • What restrictions would you add? • What seems likely? • What seems to be ...? • What would happen if ...? • What might happen if ...? • Which are the facts? • Which statements support ...?
Apply The third level in Bloom’s taxonomy, Applying, marks a fundamental shift from the pre-Bloom’s learning era because it involves remembering what has been learnt, having a good understanding of the knowledge, and applying it to real-world exercises, challenges or situations. Students must apply an abstract idea in a concrete case to solve a problem or relate it to prior experience. The teacher must provide opportunities for students to use theories and problem-solving techniques in new situations and review and check their work. Assessment questions should be provided that allow students to define and solve problems. Question Stems • Can you group by characteristics such as ...? • Choose the best statements that apply... • Clarify why ... • Do you know of another instance where ...? • Draw a story map... • Explain why a character acted in the way that he did... • From the information given, can you develop a set of instructions about ...? • How would you develop ...? • How would you change ...? • How would you demonstrate...?	Analyse Analysing is the cognitive level where students can take the knowledge they have remembered, understood and applied, then delve into that knowledge to make associations, discernments or comparisons. Students should break down a concept or idea into parts and show relationships between these parts. Teachers must give students time to examine concepts and their requisite elements. Students are required to explain why they chose a solution. Question Stems • Can you distinguish between ...? • Can you explain what must have happened when ...? • Determine the point of view, bias, values, or intent underlying the presented material... • Discuss the pros and cons of ... • How can you classify ... according to ...? • How can you compare the different parts? • How can you sort the different parts...? • How is ... connected to ...? • How is ... similar to ...? • How would you categorise...? • How would you explain...?

• How would you develop? • How would you explain ...? • How would you modify ...? • How would you present...? • How would you solve ... ? • Identify the results of ... • Illustrate the ... • Judge the effects of ... What would result ...? • Predict what would happen if ... • Tell how much change there would be if ... • Tell what would happen if ... • What actions would you take to perform ...? • What do you think could have happened next? • What examples can you find that ? • What other way would you choose to ...? • What questions would you ask of ...? • What was the main idea ...? • What would the result be if ...? • Which factors would you change if ...? • Who do you think...? • Why does this work? • Write a brief outline ... • Write in your own words ...	• What could the ending have been if ... had taken place? • State the point of view of ... • What are some of the problems of ...? • What assumptions ...? • What can you infer about...? • What can you point out about ? • What conclusions ...? • What do you see as other possible outcomes? • What does the author assume? • What explanation do you have for ...? • What ideas justify the conclusion? • What ideas validate...? • What is the analysis of ...? • What is the function of ...? • What is the problem with ...? • What motive is there? • What persuasive technique is used? • What statement is relevant? • What was the turning point? • What were some of the motives behind ...? • What's fact? Opinion? • What's the main idea? • What's the relationship between? • Which events could not have happened? • Why did ... changes occur? • Why do you think ?

BLOOM'S TAXONOMY WITH EXAMPLES

Conclusion

If you are a teacher looking for ways to engage your students in learning, this LIST of questions might be interesting for your classroom practice. Bloom's Taxonomy question stems can help elicit higher-order thinking skills and promote critical thinking among learners at different taxonomy levels. These question stems can also encourage students to think about their knowledge through reflection before answering questions.

ACTION WORDS FOR COGNITIVE LEVELS

Knowledge	Understand	Apply	Analyze	Evaluate	Create
	 UNDERSTAND				
define	explain	solve	analyze	reframe	design
identify	describe	apply	appraise	criticize	compose
describe	interpret	illustrate	judge	evaluate	create
label	paraphrase	modify	support	order	plan
list	summarize	use	compare	compare	combine
name	classify	calculate	decide	classify	formulate
state	compare	change	discriminate	contrast	invent
match	differentiate	choose	recommend	distinguish	hypothesize
recognize	discuss	demonstrate	summarize	infer	substitute
select	distinguish	discover	assess	separate	write
examine	extend	experiment	choose	explain	compile
locate	predict	relate	convince	select	construct
memorize	associate	show	defend	categorize	develop
quote	contrast	sketch	estimate	connect	generalize
recall	convert	complete	grade	differentiate	integrate
reproduce	demonstrate	construct	measure	divide	modify
tabulate	estimate	dramatize	predict	order	organize
tell	express	interpret	rank	prioritize	prepare
Copy	identify	manipulate	score	survey	produce

discover	indicate	paint	select	calculate	rearrange
duplicate	infer	prepare	test	conclude	rewrite
enumerate	relate	teach	argue	correlate	adapt
listen	restate	act	conclude	deduce	anticipate
observe	select	collect	consider	devise	arrange
omit	translate	compute	critique	diagram	assemble
read	ask	explain	debate	dissect	choose
recite	cite	list	distinguish	estimate	collaborate
record	discover	operate	editorialize	evaluate	facilitate
repeat	generalize	practice	justify	experiment	imagine
retell	group	simulate	persuade	focus	intervene
visualize	illustrate	transfer	rate	illustrate	make
	judge	write	weigh	organize	manage
	observe			outline	originate
	order			plan	propose
	report			question	simulate
	represent			test	solve
	research				support
	review				test
	rewrite				validate
	show				

**HSSC PART II EXAMINATION
MARKS BREAKUP GRID FOR EXAMINATION 2025**

GROUP: PRE-MEDICAL

SUBJECT	THEORY	PBA	TOTAL
ENGLISH	100	-	100
URDU NORMAL / SINDHI NORMAL	100	-	100
PAKISTAN STUDIES	50	-	50
PHYSICS	85	15	100
CHEMISTRY	85	15	100
BIOLOGY	85	15	100
TOTAL	505	45	550

GROUP: PRE-ENGINEERING

SUBJECT	THEORY	PBA	TOTAL
ENGLISH	100	-	100
URDU NORMAL / SINDHI NORMAL	100	-	100
PAKISTAN STUDIES	50	-	50
PHYSICS	85	15	100
CHEMISTRY	85	15	100
MATHEMATICS	100	--	100
TOTAL	520	30	550

GROUP: GENERAL SCIENCE

SUBJECT	THEORY	PBA	TOTAL
ENGLISH	100	-	100
URDU NORMAL / SINDHI NORMAL	100	-	100
PAKISTAN STUDIES	50	-	50
PHYSICS	85	15	100
COMPUTER SCIENCE	75	25	100
MATHEMATICS	100	--	100
TOTAL	510	40	550

GROUP: COMMERCE

SUBJECT	THEORY	PBA	TOTAL
ENGLISH	100	-	100
URDU NORMAL / SINDHI NORMAL	100	-	100
PAKISTAN STUDIES	50	-	50
ECONOMICS	75	-	75
P.O.C	75	-	75
ACCOUNTING	100	--	100
BUSINESS MATHEMATICS	50		50
TOTAL	550	---	550

GROUP: HUMANITIES

(Any Three Electives)

SUBJECT	THEORY	PBA	TOTAL
ENGLISH	100	-	100
URDU NORMAL / SINDHI NORMAL	100	-	100
PAKISTAN STUDIES	50	-	50
COMPUTER SCIENCE	75	25	100
ISLAMIC STUDIES	100		100
MATHEMATICS	100	-	100
SOCIOLOGY	100	--	100
ECONOMICS	100		100
EDUCATION	100		100
CIVICS	100		100
NURSING	85	15	100
TOTAL	550	---	550

GROUP: MEDICAL TECHNOLOGY

SUBJECT	THEORY	PBA	TOTAL
ENGLISH	100	-	100
URDU NORMAL / SINDHI NORMAL	100	-	100
PAKISTAN STUDIES	50	-	50
MICROBIOLOGY	85	15	100
CHEMICAL PATHOLOGY & SEROLOGY	85	15	100
ELEMENTARY CHEMISTRY & CHEMICAL PATHOLOGY	85	15	100
TOTAL	505	45	550